«ئاستانە بڵاوە»ی ڕاپۆرت لە ڕاشنیا، ئەوەی ڕووی دا لە مەرجان و پشتیوانیی ٢ هێزی ناوچە

(مەکتەب/ئاژانس لە ئەنکەرەیە)

ڕاشنیا، ٢٤ ئەیلوول – ئەنکەرە: ڕاپۆرتی ڕاشنیا لە ئەنکەرە ئەوە دەسەلمێنێت کە ئاشتیی نێوان هێزە چەکدارەکانی ڕاشنیا و هێزە چەکدارەکانی مەرجان لە ٧ مانگی ڕابردوودا، کە ٤٣ ڕۆژی خایاند، بە شێوەیەکی بەرچاو کاریگەری لەسەر بارودۆخی ئەمنی ناوچەکە دانەناوە. ئەو ڕاپۆرتە کە لە ٢١٠ لاپەڕە پێکهاتووە، ئاماژە بە ٣٧ کوژراو و ٦١ بریندار دەکات لە نێوان ساڵانی ٢٠١٩ و ٢٠٢٤دا، کە ٢٢ کوژراو و ٤٠ بریندار لە ماوەی ٣ ساڵی ڕابردوودا تۆمار کراون.

بەشی یەکەمی ڕاپۆرتەکە تایبەتە بە ڕەگەزنامە و مافی هاوڵاتیبوون. ڕاشنیا ٤٢٠ هەزار کەس بە بێ ڕەگەزنامە دادەنێت، کە ٦٠ هەزار کەسیان لە ساڵی ٢٠٢٠ی ڕابردووەوە داوای ڕەگەزنامەیان کردووە و ٤٢٠٠ کەسیان وەڵامی ئەرێنیان وەرگرتووە. ڕاپۆرتەکە ئاماژە بە ئەوە دەکات کە ئەو کەسانەی ڕەگەزنامەیان وەرگرتووە زۆربەیان لە ناوچە دوورەدەستەکانی باشووری ڕاشنیا دەژین و زۆربەیان کشتوکاڵ و ئاژەڵداری دەکەن وەک سەرچاوەی سەرەکی داهات. بەشی دووەم تایبەتە بە مافی پەروەردە و تەندروستی. ڕاشنیا ٦٨ قوتابخانە و ٤٢ نەخۆشخانە لە ناوچە دوورەدەستەکانی باشووردا داخراون لە ماوەی ساڵانی ٢٠١٩–٢٠٢٤دا، کە ٤٢٠٠ قوتابی و ٦٨٠ نەخۆش کاریگەریان لێکەوتووە. ڕاپۆرتەکە داوا دەکات کە ٤٥٪ی بودجەی ساڵانە بۆ ئەو ناوچانە تەرخان بکرێت کە ئەمە ٢٠٪ی بودجەی ئێستایە.

بەشی سێیەم تایبەتە بە ئاشتی و دادپەروەری. ڕاپۆرتەکە ئاماژە بە ٤٢ کۆبوونەوەی ئاشتی دەکات کە لە نێوان ساڵانی ٢٠٢٠ و ٢٠٢٤دا لە ئەنکەرە کران، کە ٦٨٠ کەس تێیاندا بەشداریان کرد. ٦٢٪ی ئەو کەسانەی بەشداریان کرد ژن بوون. ڕاپۆرتەکە پێشنیار دەکات کە دادگای تایبەت بە کێشە زەوی و ماڵەکان لە ٦ مانگدا دامەزرێنرێت و کە ٤٢٠ کێشەی ڕاکێشراو لە ماوەی ٢ ساڵدا چارەسەر بکرێت. ئەنجامەکانی ئەم ڕاپۆرتە لە ٢٠ ئەیلوولدا لە پەرلەمانی ڕاشنیا دەخوێندرێتەوە و دەنگدانی لەسەر دەکرێت.

(مەکتەب/ئاژانس لە ئەنکەرەیە)

ئەنکەرە، ٤ ئەیلوول – ئەنکەرە: وەزارەتی ئاو و ئاودێری ڕاشنیا ڕایگەیاند کە ڕێژەی ئاوی بەردەست لە بەنداوەکانی باشووری وڵاتدا گەیشتووەتە ٤٢٪ی ئەو ئاوەی کە ساڵی ڕابردوو لە هەمان کاتدا هەیە. ئەم داتایە لە ڕاپۆرتێکی وەزارەتەکە هاتووە کە ئەمڕۆ لە کۆبوونەوەیەکی ئەنجومەنی وەزیراندا پێشکێش کرا. ڕاپۆرتەکە ئاماژە بە ٦ بەنداو دەکات کە ئاستی ئاوەکانیان گەیشتووەتە خوارتر لە ٣٠٪ی ئەو ئاوەی کە دەتوانێت تێیاندا کۆ بکرێتەوە، کە ئەمە بەراوردکراوە لەگەڵ ٤٢٪ی ساڵی ڕابردوودا کە ئەو کاتە ئاستەکە ٤٨٪ بووە.

وەزیری ئاو و ئاودێری، کاک هێمن ئەحمەد سەلاح، لە کۆبوونەوەکەدا ڕایگەیاند کە وەزارەتەکەی پلانێکی ٦ مانگی داڕشتووە بۆ کەمکردنەوەی بڕی ئاوی بەکارهێنراو لە کشتوکاڵدا بە ١٥٪. وتی: «ئێمە داوا لە جوتیارانمان دەکەین کە ئاو بە شێوەیەکی کاریگەرتر بەکار بهێنن، بەڵام ئەرکی سەرەکی لەسەر شانی ئێمە ئەوەیە کە سیستەمی ئاودێری کۆن چاک بکەین کە ٤٢٪ی ئاوی تێدا دەڕژێت لە ڕێگەی ئاڵووگێڕەوە لە کاتی گواستنەوەدا بۆ کێڵگەکان». وتی ئەم پرۆژەیە بە هاوبەشی لەگەڵ بانکی گەشەپێدانی ناوچەیی جێبەجێ دەکرێت و ٤٢ ملیۆن دۆلار تێچووی هەیە.

لە ڕووی کشتوکاڵییەوە، ڕاپۆرتەکە ئاماژە بە کەمبوونەوەی ڕێژەی ئاو لە ٤ بەنداوی سەرەکیدا دەکات کە ئەمە کاریگەری لەسەر کشتوکاڵی گەنم و جۆ دەبێت، کە ٦٨٪ی بەرهەمی گەنمی وڵات لە باشووردا کۆ دەکرێتەوە. وەزارەتی کشتوکاڵ ئاماژە بە ئەوە دەکات کە ئەگەر بارەکە وا بێت، ٤٢٠ هەزار هێکتار زەوی کشتوکاڵی لە ساڵی داهاتوودا بێ ئاو دەمێنێتەوە، کە ئەمە زیاتر لە دووەمە لە ساڵی ٢٠٢٠دا تۆمار کراوە. وەزارەتەکە داوا لە جوتیاران کردووە کە ڕەچاوی ئەو کشتوکاڵانە بکەن کە کەمتر ئاو بەکار دێنن وەک نۆک و ماش.

وەزیری ئاو وتی کە وەزارەتەکە ٤٢ ملیۆن دۆلاری داواکردووە لە بانکی گەشەپێدان بۆ جێبەجێکردنی ٤ پرۆژەی بچووک لە باشووری وڵاتدا، کە تێیاندا ٦ بەنداوی بچووک و ٤٢ کیلۆمەتر لە کەناڵی ئاودێری نوێکردنەوە دەگرێتەوە. وتی ئەم پرۆژانە دەتوانن ٤٢ هەزار هێکتار زەوی کشتوکاڵی تر بگەیەنن بە ئاو و ٦٨٠ کرێکار لە ماوەی کاتی جێبەجێکردنیاندا کار بکەن. وەزارەتەکە داوای لە بانکی گەشەپێدان کردووە کە داواکارییەکەی بە خێرایی وەڵام بدەنەوە، چونکە کاتی جێبەجێکردنی پرۆژەکان کورتە و پێویستە پێش وەرزی بارانی داهاتوو دەست پێ بکرێت.

(مەکتەب/ئاژانس لە ئەنکەرەیە)

ئەنکەرە، ١٥ ئەیلوولی ٢٠٢٤ – ئەنکەرە: وەزارەتی ئاو و ئاودێری ڕاشنیا ڕایگەیاند کە ڕێژەی ئاوی بەردەست لە بەنداوەکانی باشووری وڵاتدا گەیشتووەتە ٤٢٪ی ئەو ئاوەی کە ساڵی ڕابردوو لە هەمان کاتدا هەیە. ئەم داتایە لە ڕاپۆرتێکی وەزارەتەکە هاتووە کە ئەمڕۆ لە کۆبوونەوەیەکی ئەنجومەنی وەزیراندا پێشکێش کرا. ڕاپۆرتەکە ئاماژە بە ٦ بەنداو دەکات کە ئاستی ئاوەکانیان گەیشتووەتە خوارتر لە ٣٠٪ی ئەو ئاوەی کە دەتوانێت تێیاندا کۆ بکرێتەوە، کە ئەمە بەراوردکراوە لەگەڵ ٤٢٪ی ساڵی ڕابردوودا کە ئەو کاتە ئاستەکە ٤٨٪ بووە.

وەزیری ئاو و ئاودێری، کاک هێمن ئەحمەد سەلاح، لە کۆبوونەوەکەدا ڕایگەیاند کە وەزارەتەکەی پلانێکی ٦ مانگی داڕشتووە بۆ کەمکردنەوەی بڕی ئاوی بەکارهێنراو لە کشتوکاڵدا بە ١٥٪. وتی: «ئێمە داوا لە جوتیارانمان دەکەین کە ئاو بە شێوەیەکی کاریگەرتر بەکار بهێنن، بەڵام ئەرکی سەرەکی لەسەر شانی ئێمە ئەوەیە کە سیستەمی ئاودێری کۆن چاک بکەین کە ٤٢٪ی ئاوی تێدا دەڕژێت لە ڕێگەی ئاڵووگێڕەوە لە کاتی گواستنەوەدا بۆ کێڵگەکان». وتی ئەم پرۆژەیە بە هاوبەشی لەگەڵ بانکی گەشەپێدانی ناوچەیی جێبەجێ دەکرێت و ٤٢ ملیۆن دۆلار تێچووی هەیە.

لە ڕووی کشتوکاڵییەوە، ڕاپۆرتەکە ئاماژە بە کەمبوونەوەی ڕێژەی ئاو لە ٤ بەنداوی سەرەکیدا دەکات کە ئەمە کاریگەری لەسەر کشتوکاڵی گەنم و جۆ دەبێت، کە ٦٨٪ی بەرهەمی گەنمی وڵات لە باشووردا کۆ دەکرێتەوە. وەزارەتی کشتوکاڵ ئاماژە بە ئەوە دەکات کە ئەگەر بارەکە وا بێت، ٤٢٠ هەزار هێکتار زەوی کشتوکاڵی لە ساڵی داهاتوودا بێ ئاو دەمێنێتەوە، کە ئەمە زیاتر لە دووەمە لە ساڵی ٢٠٢٠دا تۆمار کراوە. وەزارەتەکە داوا لە جوتیاران کردووە کە ڕەچاوی ئەو کشتوکاڵانە بکەن کە کەمتر ئاو بەکار دێنن وەک نۆک و ماش.

وەزیری کشتوکاڵ، کاک ڕێبوار عەلی سەعید، لە کۆبوونەوەکەدا ڕایگەیاند کە وەزارەتەکەی ٤ پرۆژەی تایبەت بە ئاودێری دڵۆپی و ٦ بیری هەڵکێشراو دەستپێ دەکات لە مانگی داهاتوودا لە ٦ پارێزگای باشووردا. وتی ئەم پرۆژانە ٤٢٠٠ هێکتار زەوی کشتوکاڵی تر دەگرێتەوە و ٦٨٠ کرێکار لە ماوەی کاتی جێبەجێکردنیاندا کار بکەن. وەزارەتەکە داوای لە بانکی گەشەپێدان کردووە کە داواکارییەکەی بە خێرایی وەڵام بدەنەوە، چونکە کاتی جێبەجێکردنی پرۆژەکان کورتە و پێویستە پێش وەرزی بارانی داهاتوو دەست پێ بکرێت.

(مەکتەب/ئاژانس لە ئەنکەرەیە)

ئەنکەرە، ٤ ئەیلوولی ٢٠٢٤ – ئەنکەرە: وەزارەتی ئاو و ئاودێری ڕاشنیا ڕایگەیاند کە ڕێژەی ئاوی بەردەست لە بەنداوەکانی باشووری وڵاتدا گەیشتووەتە ٤٢٪ی ئەو ئاوەی کە ساڵی ڕابردوو لە هەمان کاتدا هەیە. ئەم داتایە لە ڕاپۆرتێکی وەزارەتەکە هاتووە کە ئەمڕۆ لە کۆبوونەوەیەکی ئەنجومەنی وەزیراندا پێشکێش کرا. ڕاپۆرتەکە ئاماژە بە ٦ بەنداو دەکات کە ئاستی ئاوەکانیان گەیشتووەتە خوارتر لە ٣٠٪ی ئەو ئاوەی کە دەتوانێت تێیاندا کۆ بکرێتەوە، کە ئەمە بەراوردکراوە لەگەڵ ٤٢٪ی ساڵی ڕابردوودا کە ئەو کاتە ئاستەکە ٤٨٪ بووە.

وەزیری ئاو و ئاودێری، کاک هێمن ئەحمەد سەلاح، لە کۆبوونەوەکەدا ڕایگەیاند کە وەزارەتەکەی پلانێکی ٦ مانگی داڕشتووە بۆ کەمکردنەوەی بڕی ئاوی بەکارهێنراو لە کشتوکاڵدا بە ١٥٪. وتی: «ئێمە داوا لە جوتیارانمان دەکەین کە ئاو بە شێوەیەکی کاریگەرتر بەکار بهێنن، بەڵام ئەرکی سەرەکی لەسەر شانی ئێمە ئەوەیە کە سیستەمی ئاودێری کۆن چاک بکەین کە ٤٢٪ی ئاوی تێدا دەڕژێت لە ڕێگەی ئاڵووگێڕەوە لە کاتی گواستنەوەدا بۆ کێڵگەکان». وتی ئەم پرۆژەیە بە هاوبەشی لەگەڵ بانکی گەشەپێدانی ناوچەیی جێبەجێ دەکرێت و ٤٢ ملیۆن دۆلار تێچووی هەیە.

لە ڕووی کشتوکاڵییەوە، ڕاپۆرتەکە ئاماژە بە کەمبوونەوەی ڕێژەی ئاو لە ٤ بەنداوی سەرەکیدا دەکات کە ئەمە کاریگەری لەسەر کشتوکاڵی گەنم و جۆ دەبێت، کە ٦٨٪ی بەرهەمی گەنمی وڵات لە باشووردا کۆ دەکرێتەوە. وەزارەتی کشتوکاڵ ئاماژە بە ئەوە دەکات کە ئەگەر بارەکە وا بێت، ٤٢٠ هەزار هێکتار زەوی کشتوکاڵی لە ساڵی داهاتوودا بێ ئاو دەمێنێتەوە، کە ئەمە زیاتر لە دووەمە لە ساڵی ٢٠٢٠دا تۆمار کراوە. وەزارەتەکە داوا لە جوتیاران کردووە کە ڕەچاوی ئەو کشتوکاڵانە بکەن کە کەمتر ئاو بەکار دێنن وەک نۆک و ماش.

وەزیری کشتوکاڵ، کاک ڕێبوار عەلی سەعید، لە کۆبوونەوەکەدا ڕایگەیاند کە وەزارەتەکەی ٤ پرۆژەی تایبەت بە ئاودێری دڵۆپی و ٦ بیری هەڵکێشراو دەستپێ دەکات لە مانگی داهاتوودا لە ٦ پارێزگای باشووردا. وتی ئەم پرۆژانە ٤٢٠٠ هێکتار زەوی کشتوکاڵی تر دەگرێتەوە و ٦٨٠ کرێکار لە ماوەی کاتی جێبەجێکردنیاندا کار بکەن. وەزارەتەکە داوای لە بانکی گەشەپێدان کردووە کە داواکارییەکەی بە خێرایی وەڵام بدەنەوە، چونکە کاتی جێبەجێکردنی پرۆژەکان کورتە و پێویستە پێش وەرزی بارانی داهاتوو دەست پێ بکرێت.

(مەکتەب/ئاژانس لە ئەنکەرەیە)

ئەنکەرە، ١٥ ئەیلوولی ٢٠٢٤ – ئەنکەرە: وەزارەتی ئاو و ئاودێری ڕاشنیا ڕایگەیاند کە ڕێژەی ئاوی بەردەست لە بەنداوەکانی باشووری وڵاتدا گەیشتووەتە ٤٢٪ی ئەو ئاوەی کە ساڵی ڕابردوو لە هەمان کاتدا هەیە. ئەم داتایە لە ڕاپۆرتێکی وەزارەتەکە هاتووە کە ئەمڕۆ لە کۆبوونەوەیەکی ئەنجومەنی وەزیراندا پێشکێش کرا. ڕاپۆرتەکە ئاماژە بە ٦ بەنداو دەکات کە ئاستی ئاوەکانیان گەیشتووەتە خوارتر لە ٣٠٪ی ئەو ئاوەی کە دەتوانێت تێیاندا کۆ بکرێتەوە، کە ئەمە بەراوردکراوە لەگەڵ ٤٢٪ی ساڵی ڕابردوودا کە ئەو کاتە ئاستەکە ٤٨٪ بووە.

وەزیری ئاو و ئاودێری، کاک هێمن ئەحمەد سەلاح، لە کۆبوونەوەکەدا ڕایگەیاند کە وەزارەتەکەی پلانێکی ٦ مانگی داڕشتووە بۆ کەمکردنەوەی بڕی ئاوی بەکارهێنراو لە کشتوکاڵدا بە ١٥٪. وتی: «ئێمە داوا لە جوتیارانمان دەکەین کە ئاو بە شێوەیەکی کاریگەرتر بەکار بهێنن، بەڵام ئەرکی سەرەکی لەسەر شانی ئێمە ئەوەیە کە سیستەمی ئاودێری کۆن چاک بکەین کە ٤٢٪ی ئاوی تێدا دەڕژێت لە ڕێگەی ئاڵووگێڕەوە لە کاتی گواستنەوەدا بۆ کێڵگەکان». وتی ئەم پرۆژەیە بە هاوبەشی لەگەڵ بانکی گەشەپێدانی ناوچەیی جێبەجێ دەکرێت و ٤٢ ملیۆن دۆلار تێچووی هەیە.

لە ڕووی کشتوکاڵییەوە، ڕاپۆرتەکە ئاماژە بە کەمبوونەوەی ڕێژەی ئاو لە ٤ بەنداوی سەرەکیدا دەکات کە ئەمە کاریگەری لەسەر کشتوکاڵی گەنم و جۆ دەبێت، کە ٦٨٪ی بەرهەمی گەنمی وڵات لە باشووردا کۆ دەکرێتەوە. وەزارەتی کشتوکاڵ ئاماژە بە ئەوە دەکات کە ئەگەر بارەکە وا بێت، ٤٢٠ هەزار هێکتار زەوی کشتوکاڵی لە ساڵی داهاتوودا بێ ئاو دەمێنێتەوە، کە ئەمە زیاتر لە دووەمە لە ساڵی ٢٠٢٠دا تۆمار کراوە. وەزارەتەکە داوا لە جوتیاران کردووە کە ڕەچاوی ئەو کشتوکاڵانە بکەن کە کەمتر ئاو بەکار دێنن وەک نۆک و ماش.

وەزیری کشتوکاڵ، کاک ڕێبوار عەلی سەعید، لە کۆبوونەوەکەدا ڕایگەیاند کە وەزارەتەکەی ٤ پرۆژەی تایبەت بە ئاودێری دڵۆپی و ٦ بیری هەڵکێشراو دەستپێ دەکات لە مانگی داهاتوودا لە ٦ پارێزگای باشووردا. وتی ئەم پرۆژانە ٤٢٠٠ هێکتار زەوی کشتوکاڵی تر دەگرێتەوە و ٦٨٠ کرێکار لە ماوەی کاتی جێبەجێکردنیاندا کار بکەن. وەزارەتەکە داوای لە بانکی گەشەپێدان کردووە کە داواکارییەکەی بە خێرایی وەڵام بدەنەوە، چونکە کاتی جێبەجێکردنی پرۆژەکان کورتە و پێویستە پێش وەرزی بارانی داهاتوو دەست پێ بکرێت.

(مەکتەب/ئاژانس لە ئەنکەرەیە)

ئەنکەرە، ٤